

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/942

Karar No : 1981/249

ÖZET :Sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber,1402 sayılı Yasa'nın c) maddesinin (a) bendindeki süre ve (b) bendindeki bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davaların Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar :1-Teoman Öztürk,Türkiye Makina Mühendislik Odası Birliği Genel Başkan

2-Faruk Farsakoğlu,Tüm Zerbank-Derneği üyesi

3-Mehmet Ali Akalın,Türkiye Ziraatlar Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

4-Nihat Erdem-Ankara Kadınlar Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

5-İsmail Erhan Tezgör,Tüm-Der Genel Başkanı

6-Filiz Kardam,İlerici Kadınlar Derneği Ankara Şb.Yön.Kur.Başkanı

7-Mehmet Filiz,PİM Genel Başkanı

8-Gültekin Gazioğlu,Töb-Der Genel Başkanı

9-Niyazi Ağırnaslı,Çağdaş Hukukcular Derneği Genel Başkanı

10-Baldun Kaçar,İ.G.D.Yenişehir Şubesi Başkanı

11-Abdullah Soner,Tüm Ormancılık Derneği Genel Başkanı

12-Muhammet Mustafa Mete Alpsak,(S.G.B.)Sosyalist Gençlik Birliği Genel Başkanı

13-Hasan Fevzi Maviç,Tüm Sağlık Personeli Derneği Genel Başkanı

14-Birat Uzel,Demiryolu Memurları Derneği 2. Başkanı

15-Harun Aykut Göker, TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Derneği) Genel Başkanı

16-Osman Koçak,Enerji İşkolu Memurlar Birliği Derneği Başkanı

17-Sabahnur Kavaz,Sanatçılar Birliği Derneği Ankara Şube Başkanı

O L A Y : Çeşitli Dernek ve Mesleki Kuruluşların yöneticileri olan sanıklar:

18.3.1978 günü Ankara da ortak bir basın toplantısı düzenleyerek basına yaptıkları açıklamada "Disk'in 17.3.1978 tarihli kararı,antifaşist mücadele yolunda atılmış önemli adımdır. Üyelerimizin bu konuda üzerine düşeni yerine getireceğine inanıyoruz.....faşistlere karşı direnme hakkının kullanılması varolmanın ön koşulu haline gelmiştir.Bu anayasal hak Türkiye İşçi Sınıfı ve diğer tüm Emekçi sınıfı ve tabakalarca kullanılacaktır.Tüm Emekçileri DİSK'in kararı doğrultusunda 20 Mart Pazartesi günü saat 08.00-10.00 arasında bu anayasal haklarını kullanmaları antifaşist mücadelenin bir simgesi olacaktır....." sözleriyle Disk'in 20 Mart 1978 günü yapılmasına karar verdiği yasa dışı grev niteliğindeki işi bırakma eylemini destekleyip teşvik ederek bu direnişin propagandasını yaptıkları v

dernekler Yasası'na aykırı eylemde buldukları iddiasıyla Ankara C.Savcılığı'nca sanıkların eylemlerine uyan 275 sayılı Yasa'nın 54/1.,1630 sayılı Yasa'nın 35/2-a ve 65/2.,75. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Asliye Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

Ankara 1. Asliye Ceza Mahkemesi, 20.11.1980 gününde, esas 1979/202, karar 1980/499 sayılı ile: Sanıkların mensup oldukları dernekler ve şahıslar hakkında halen Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde görülen başka davalar bulunduğu, sanıklara atılı suçun politik ve ideolojik amaçla işlendiği, sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim askeri mahkemelerindeki davalarla amaç bağlantısı bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik karar vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi, 18.12.1980 gününde, 1294 esas sayılı ile: Suçun, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/a maddesinde belirlenen 3 aylık sürenin dışında işlendiği, sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunmadığı nedeniyle görevli yargı yerinin belirtilmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, duruşmanın başka güne ~~ertelenmesine~~ karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığında, Y. İsmet Ayer, İsmail Oğuz, Şeref Tolunğu, Orhan Erdem, Servet Tüzün ve Orhan Ertosun'un katılmaları ile yaptığı 18.3.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Hüseyin Çakıroğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Savcılığı'nın Askeri, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yoldaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Canioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in yazılı düşünceler doğrultusundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıkların basın toplantısındaki açıklamaları yasa dışı grevi ve direnişi teşvil ve propagandasını yapmak olup, politik amaç taşımalarına göre, sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkinliği açıktır.

Suç, 26.12.1978 günü Ankara'da ilan edilen sıkıyönetimden önceki üç ayın dışında 18.3.1978 günü işlendiğinden 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki şart koşulu gerçekleşmemiştir. Öte yandan sanıkların basın toplantısında yasa dışı grev eylem destekledikleri Disk yöneticileri ile sanıklardan Gültekin Gazioğlu'nun Başkanı olduğu TÖB-DER yöneticileri hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde davalar bulunduğu bilin bir husus ise de, o davalar ile sanıklara atılı olay kısmında oluş biçimi açıklanan Dernekler Yasası'na aykırı davranma ve yasa dışı grevi destekleme suçları arasında örgütsel ve organik genel ve ortak amaç bağlantısı bulunduğu hususunda dosyada yeterli kanıt bulunmadığından anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulu da gerçekleşmemiştir.

Sanıklar,çeşitli dernek ve mesleki kuruluşların yöneticileri ise de,bu dernek ve kuruluşların herhangi bir siyasi partinin yan kuruluşu olduğu ve onunla ilişkisi bulunduğu da saptanamadığından 2310 sayılı Yasa'nın ek:1.maddesi hükmüde uygulanamaz.

Açıklanan nedenlerle davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğinden Ankara 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,b nedenle Ankara 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 20.11.1980 günlü,esas 1979/202,karar 1980/499 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 18.5.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

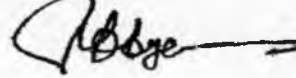
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Y.İsmet Ayer

Üye

İsmail Özü

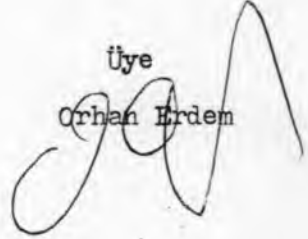
Üye

Şeref Toklunguç

Üye

Orhan Erdem

Üye

Servet Tüzün

Üye

Orhan Erfoşun

1-3
12.6

G/T.